

Силабус навчальної дисципліни «Облікова політика підприємства»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Рік навчання: 3, **Семестр:** 6

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Облікова політика підприємства
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=964

Коротка анотація до курсу – дисципліна «Облікова політика підприємства» відноситься до навчальних дисциплін вибіркової компоненти циклу професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів системи знань і практичних навичок з організації облікової політики на підприємстві з метою ефективного використання облікової інформації при здійсненні контролю і аналізу господарської діяльності та управління підприємством.

Основним завданням навчальної дисципліни є вивчення загальних принципів розробки та оформлення, використання та вдосконалення облікової політики підприємства, базуючись на особливостях його структури, технології та організації виробництва, побудові обліку, контролю і звітності.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
Тема 1	Теоретичні основи та законодавчо-нормативне регламентування облікової політики
Тема 2	Облікова політика як інструмент організації бухгалтерського обліку на підприємстві
Тема 3	Організаційний аспект облікової політики підприємств
Тема 4	Технічний аспект облікової політики підприємств
Тема 5	Методика обліку активів у рамках облікової політики підприємства
Тема 6	Методика обліку власного капіталу та зобов'язань
Тема 7	Методичні підходи до обґрунтування облікової політики щодо витрат, доходів та фінансових результатів
Тема 8	Зміни облікової політики, їх обґрунтування та оформлення

2. Формат курсу – змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

- Здатність працювати в команді.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у

звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

- Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
- Здатність застосовувати на основі даних обліку і звітності теоретичні, методичні і практичні підходи при виборі оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання, приймати ефективні управлінські рішення на основі обліково-аналітичної інформації та оцінювати ризики і реалізовувати заходи щодо їх уникнення.

4. Результати навчання:

- Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
- Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
- Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
- Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
- Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
- Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.
- Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.
- Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
- Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

5. Обсяг курсу - 150 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26
семінарські заняття	24
самостійна робота	98
індивідуальна робота	2

Технічне й програмне забезпечення/обладнання - персональні комп'ютери під час дистанційного навчання, з виходом у глобальну мережу Internet, доступ до платформи MOODLE. Проектор і ноутбук (планшет) – під час аудиторного навчання.

Неформальна освіта передбачає перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни).

6. Політика оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання контрольної роботи, заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на

наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література

Основна:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI, із змінами і доповненнями. офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
4. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
5. Консолідована фінансова звітність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 2, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 628 із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>
6. Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 6, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-6>
7. Основні засоби: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
8. Нематеріальні активи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242 із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>
9. Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
10. Дебіторська заборгованість: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237 із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
11. Зобов'язання: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20 із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
12. Фінансові інвестиції: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 р. № 91 із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>
13. Фінансові інструменти: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 13, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10 листопада 2001 р. № 559

зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>

14. Оренда: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>

15. Дохід: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

16. Витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

17. Податок на прибуток: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 17, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

18. Будівельні матеріали: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001 р. № 205 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text>

19. Об'єднання підприємств: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 19, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 р. № 242 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>

20. Вплив змін валютних курсів: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

21. Вплив інфляції: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.02.2002 р. № 147 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. Офіційний сайт Верховної ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text>

22. Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text>

23. Прибуток на акцію: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001 р. № 344 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>

24. Спрощена фінансова звітність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

25. Виплати працівникам: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>

26. Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>

27. Зменшення корисності активів: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 28, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 р. № 817 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>

28. Фінансова звітність за сегментами: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text>

29. Біологічні активи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>

30. Фінансові витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>

31. Інвестиційна нерухомість: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text>

32. Витрати на розвідку запасів корисних копалин: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2008 р. №1090 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#Text>

33. Платіж на основі акцій: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.12.2008 р. № 1577. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#Text>

34. Методичні рекомендації щодо заповнення фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

35. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

36. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text

37. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 із змінами від 17.09.15 р. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

38. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання розпорядчого документа про облікову політику державного підприємства та акціонерного товариства. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 217 від 22.06.2016 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FN021814>

39. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом МФУ від 22.05.1995 р. № 88, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

40. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова КМУ від 22.01.96 р. № 116, із

змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text>

41. Про облікову політику: Лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05#Text>

42. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 94).

43. Кондратюк, В. В., Малюга, Н. М. Облікова політика: теорія, методологія та організація. Київ: Видавництво ЖДТУ. 2023. 437с.

44. Кулик В.А. Левченко З.М. Облікова політика підприємства: навчальний посібник. SBA print. 2019. 238 с.

45. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури». 2020. 647 с.

46. Сторожук Т. М., Дружинська Н. С. Звітність підприємства: навчальний посібник. Державний податковий університет. Ірпінь. 2024. 660 с. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/posibnyk_2024_IR_2425%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/posibnyk_2024_IR_2425%20(2).pdf)

47. Фінансовий облік: навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с.

Допоміжна:

1. Китайчук Т. Г. Актуальні питання обліку малоцінних активів. Економіка та держава. Економічна наука. Вип. 7. 2021. С. 16-20. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2021/5.pdf

2. Когут Р., Разборська О. Оптимізація обліку малоцінних оборотних і необоротних матеріальних активів: сучасні виклики та практичні рішення. Економічний аналіз. Том 33. № 4. 2023. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/5893-6565682974-1-PB.pdf>

3. Колісник О. П., Мазурок О. Р. Теоретико-методичні аспекти управління запасами. Науково-практичний журнал «Український економічний часопис». № 3. 2023. С. 58-64. URL: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/319/303>

4. Колісник О. П., Приходько К. К. Облік і контроль основних засобів в умовах воєнного стану Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Економіка та управління. Вип. 7.2023. <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-09-03/2023-7-09-03>

5. Колісник О. П., Семенюк Ю. Р., Судак В. О. Особливості визнання та обліку малоцінних активів. Економіка та суспільство. Випуск 55. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2849>

6. Костишин Н. С. Особливості обліку та оподаткування малоцінних необоротних матеріальних активів на прикладі підприємств лісової галузі. 2020. URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38966/1/4916-%d0%a2%d0%b5%d0%ba%d1%81%d1%82%20%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b8-9073-1-10-20201011%20%281%29.pdf>

7. Кулик В. А., Карпенко Є. А. Процесно-орієнтоване управління виробничими запасами: обліково-аналітичні аспекти. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. Вип. 9. 2023. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-9-09-01/2023-9-09-01>

8. Ляшенко А. Малоцінні необоротні матеріальні активи: нюанси обліку. Утека: 3 жовтня 2019 року. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/budget13-byudzheth-buxgalterskij-uchet-otchetnost-i-kaznachejskoe-obsluzhivanie-52-malocennye-neoborotnye-materialnye-aktivy-pyuansy-ucheta>.

9. Оляднічук Н. Організація облікової політики у підприємстві. *Сталий розвиток економіки*, Вип. 1(48). 2024. С. 244-248. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-34>

10. Павлова Г. Є., Приходько І. П., Волчанська Л. В. Облікова політика щодо оборотних активів підприємства як засіб відображення та узгодженої та достовірної інформації. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні

економічні відносини та світове господарство. Випуск 24. Част. 3. 2019. С. 33 - 36. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_3_2019ua/8.pdf

11. Ткаченко О., Янко О. Сутність облікової політики підприємства за умови гармонізації системи бухгалтерського обліку та звітності. Економіка та суспільство. Вип. (57). 2023. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-134>

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Сайт Верховної Ради України: [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Сайт ЛІГА:ЗАКОН: <https://ips.ligazakon.net/>
4. Сайт Міністерства Фінансів України: <https://mof.gov.ua/uk/>